

Tužilaštvo - Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Otpremљeno	9 X ZALBA
Datum	03. 06. 2020
Redpis	Softi

Broj: T20 0 KTO 0018837 20
Sarajevo, 03.06.2020. godine

Primљeno / Примљено
03. 06. 2020
W-ko

SUD BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO
Vijeću Krivičnog odjeljenja

Na broj: S1 2 K 035494 Krn

Na osnovu čl. 35. st. (2) tč. j) i čl. 318. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, izjavљуje:

ŽALBU

protiv rješenja Suda Bosne i Hercegovine, broj: S1 2 K 035494 Krn 10 od 31.05.2020.godine

Zbog:

- Bitne povrede odredaba krivičnog postupka, iz čl. 297. st. (1) tč. k) i st. (2) ZKP BiH;
- Pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, iz čl. 299. st. (1) ZKP BiH;

S prijedlogom da krivično vijeće tog Suda osporeno rješenje preinači i donese rješenje o određivanju pritvora prema osumnjičenima Novalić Fadilu, Solak Fahrudinu i Hodžić Fikretu, u trajanju od mjesec dana, a iz razloga propisanih čl. 132. st. (1) tč. b) i d) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Dana 01.06.2020.godine Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je primilo rješenje Suda Bosne i Hercegovine, broj: S1 2 K 035494 Krn 10 od 31.05.2020.godine kojim se odbija prijedlog Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTO 0018837 20 od 29.05.2020.godine, dostavljen Sudu Bosne i Hercegovine dana 30.05.2020.godine, za određivanje mjere pritvora protiv osumnjičenih Novalić Fadila, Solak Fahrudina i Hodžić Fikreta, a kojim se istovremeno prema osumnjičenima izriču

mjere zabrane iz čl. 126.a. stav (1) tč. c), na način da se u ovom krivičnom predmetu osumnjičenima zabranjuje sastajanje i kontaktiranje na bilo koji način sa drugim osumnjičenim licima u ovom krivičnom postupku, kao i kontaktiranje na bilo koji način sa svjedocima Tužilaštva Bosne i Hercegovine u vezi ovog krivičnog predmeta.

Prije isteka zakonskog roka za izjavljivanje žalbe, u potrebi zaštite efikasnosti istražnog postupka, protiv ovog rješenja Suda Bosne i Hercegovine, iz razloga bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, izjavljujemo žalbu, a iz razloga koji su obrazloženi u nastavku.

Tužilaštvo kroz zakonom propisane razloge, koji su obrazloženi u nastavku, temelji žalbu na:

I

Potrebi dosljednog provođenja načela jednakosti građana pred zakonom, te nezavisnosti i nepristrasnosti u odlučivanju, a sve u cilju ispunjavanja obaveze nadležnih organa državne vlasti da kroz rad pravosudnih tijela u sistemu pravosuđa osiguraju i provedu sistem zaštite svih građana od diskriminacije, odnosno od drugačijeg postupanja u istim procesnim situacijama, te im na taj način pruže jednaku procesnu zaštitu, u ovom slučaju u krivičnim predmetima. Ustav Bosne i Hercegovine u članu II (Ljudska prava i osnovne slobode), pod tačkom 3. propisuje katalog prava koje uživaju sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine, među kojima pod e) „Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom“, dok pod tačkom 4. propisuje princip nediskriminacije u uživanju svih propisanih osnovnih prava i sloboda predviđenih u Ustavu i Aneksu na Ustav, i to po bilo kojem osnovu uključujući i svaki status pojedinih lica. Navedeni ustavni princip regulisan je na međunarodnom nivou članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, a koji čini sastavni dio ustavno-pravnog poretka u BiH, a kojim je propisano da su sva lica jednaka pred zakonom i imaju pravo, bez ikakve diskriminacije, na jednaku zakonsku zaštitu. Pored ovih međunarodnopravnih dokumenata koji obavezuju Bosni i Hercegovinu kao državu na primjenu nediskriminacije prema svim licima u BiH po ma kojem osnovu, posebni Zakon o zabrani diskriminacije u BiH također uspostavlja okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svim licima u BiH i uređuje sistem zaštite od diskriminacije.

Zakon o krivičnom postupku je u formalnom smislu također zakon koji, iako ne eksplicitno, propisuje nediskriminaciju svih lica u BiH u odnosu na jednak tretman u krivičnom postupku. Sve procenopravne garancije ZKP BiH su usmjerene ka jednakoj zaštiti svih lica, bez obzira na bilo koji osnov koji bi mogao uticati na drugačije odlučivanje, uključujući službeni i društveni položaj, funkciju, politički status ili slično, a što može biti važno za ovaj konkretni predmet.

II

Osporeno Rješenje Suda Bosne i Hercegovine, u cjelosti onemogućava sprovođenje efikasne i neometane istrage u predmetu, što može imati za posljedicu povredu principa zakonitosti propisanim članom 2., kojim se osigurava izricanje krivičnopravne sankcije svim učiniteljima krivičnog djela.

U osporenom rješenju Suda Bosne i Hercegovine, sudija za prethodni postupak tog Suda je utvrdio postojanje **osnovane sumnje** da su osumnjičeni **Novalić Fadil**, **Solak Fahrudin** i **Hodžić Fikret** počinili krivična djela činjenično opisana u dispozitivu prijedloga Tužilaštva, i to: osumnjičeni **Novalić Fadil**, krivično djelo „Udruživanje radi činjenja krivičnih djela“ iz člana 249. stav 2. KZBiH, u vezi sa krivičnim djelima „Zloupotreba položaja ili ovlaštenja“ iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, „Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem“ iz člana 219. stav 1. KZ BiH, „Pranje novca“ iz člana 209. stav 3., u vezi sa stavom 1. KZ BiH; „Zloupotreba položaja ili ovlaštenja“ iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, „Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem“ iz člana 219. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 53. KZ BiH, osumnjičeni **Solak Fahrudin** krivično djelo „Udruživanje radi činjenja krivičnih djela“ iz člana 249. stav 2. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelima „Zloupotreba položaja ili ovlaštenja“ iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, „Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem“ iz člana 219. stav 1. KZ BiH, „Pranje novca“ iz člana 209. stav 3., u vezi sa stavom 1. KZ BiH; „Zloupotreba položaja ili ovlaštenja“ iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, „Krivotvorenje službene isprave“ iz člana 389. stav 2. KZ FBiH, a sve u vezi sa članom 53. KZ BiH i osumnjičeni **Hodžić Fikret** krivično djelo „Udruživanje radi činjenja krivičnih djela“ iz člana 249. stav 2. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelima „Zloupotreba položaja ili ovlaštenja“ iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, „Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem“ iz člana 219. stav 1. KZ BiH; „Pranje novca“ iz člana 209. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ BiH; „Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava“ iz člana 261. stav 2., u vezi sa stavom 1., a sve u vezi sa članom 53. KZ BiH.

Član 132. stav 1. tačka b) ZKP-a BiH

U obrazloženju osporenog rješenja (str. 18), prvostepeni sud navodi kako je **utvrđeno** da na strani osumnjičenih lica postoje **okolnosti** koje ukazuju da bi isti mogli ometati krivični postupak uticajem na svjedoke i druga lica, ali da navedene okolnosti nemaju karakter naročitih, a što bi, po izraženom stavu prvostepenog suda, opravdavalo mjeru pritvora, pa su u skladu sa navedenim izrečene mjere zabrane.

Sud nije prihvatio postojanje osnovane bojazni da će osumnjičeni boravkom na slobodi uništiti, sakriti, izmjeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za krivični postupak.

Navedeni zaključak prvostepenog suda je pogrešan, jer prvostepen sud pogrešno nalazi da utvrđena koluzijska opasnost nije tolikog intenziteta da bi opravdala izricanje mjere pritvora. Nadalje, navedeni zaključak prvostepenog suda je inkonzistentan dosljednoj praksi Suda Bosne i Hercegovine potvrđenoj kroz praksu Apelacionog odjeljenja ovog Suda, pa samim tim i neosnovano privilegirajući u odnosu na osumnjičena lica u ovom predmetu. Naposljetku, izrečene mjere zabrane kao u rješenju Suda Bosne i Hercegovine od 31.05.2020.godine su u neskladu sa odredbama ZKP BiH, nepotpune su, a zatim i faktički neprovođive. Pobijanom odlukom za provođenje izrečenih mjera zabrane nije određen bilo kakav sistem kontrole njihove provodivosti i efikasnosti, te su kao takve samo formalno upozorenje osumnjičenim licima, koje zasigurno neće moći proizvesti svoj cilj, niti opravdati svrhu izricanja, što u konačnici znači da neće moći osigurati potrebnu zaštitu ove krivični istrage od protivpravnih uticaja koji su već nesporno utvrđeni. Istovremeno, pobijanom odlukom Suda osumnjičenima je data prilika da vrijeme boravka na slobodi iskoriste u nedovršenim kontinuiranim aktivnostima njenog ometanja koji su utvrđene od strane istog suda i prihvaćene kao okolnosti argumentovane iz priloženih dokaza Prijedloga.

Utvrđeno postojanje osnovane sumnje, kroz svojstva osumnjičenih i činjenično opisane radnje izvršenja krivičnog djela, Sud pobijanim Rješenjem opravdano dovodi u vezu sa Prijedlogom Tužilaštva u potrebi obezbjeđenja uspješnog vođenja krivičnog postupka.

Prvostepeni sud prilikom izvođenja zaključka o potrebi izricanja mjera zabrane u svrhu zaštite istrage cijeni fazu istrage (početna faza krivičnog postupka), kao i obim i složenost istrage (veći broj teških krivičnih djela počinjenih u okviru grupe ljudi). Navedene okolnosti, suprotno zaključku prvostepenog suda, između ostalih, upravo predstavljaju okolnosti naročite prirode koje opravdavaju isključivo izricanje mjere pritvora kao jedine efikasne mjere osiguranja nesmetanog vođenja krivičnog postupka, u situaciji kada je prvostepeni sud već utvrdio da postoje naročite okolnosti da će uticati na krivični postupak uticajem na svjedoke, saučesnike i prikrivače.

Tužilaštvo je u svom pismenom Prijedlogu za određivanje mjere pritvora, kao i na održanom ročištu za razmatranje istog, iznijelo i obrazložilo konkretne dokaze o **već ostvarenom uticaju sve trojice osumnjičenih lica** na dosadašnju istragu putem već ostvarenog uticaja na svjedoke, saučesnike i prikrivače, kao i već ostvarenog uništavanja, sakrivanja i krivotvorenja dokaza i tragova važnih za krivični postupak.

Prijedlog Tužilaštva u odnosu na mnoge druge primjere dosadašnje prakse Suda Bosne i Hercegovine, u postojanju posebnih pritvorskih razloga iz člana 132. stav (1) tč b), predstavlja najeklatantniji primjer neophodnosti pritvorske mjere u cilju obezbjeđenja jedne istrage. Kako Tužilaštvo u svom Prijedlogu navodi, što je precizirano na ročištu povodom ovog prijedloga, ometanje istrage u dosadašnjem toku postupka dokazano je i potkrijepljeno subjektivnim i objektivnim dokazima: prvoosumnjičeni je brisao-uništavao dokaze (sadržaj njegovih komunikacija-poruka na Viber grupi, koje se odnose na nabavku predmeta ugovora), (DT-S1, DT-S7 i DT 16b); prvoosumnjičeni je telefonski aparat koji je koristio u vrijeme izvršenja krivičnog djela,

saznanjem da je isti oduzet od njegovih najbližih saradnika, zamjenio u inostranstvu za drugi rabljeni telefon. Službenicima Državne agencije za istrage i zaštitu, svjesno je predao drugi telefon. U sadržaju podataka predatog mobilnog telefonskog aparata i „Sim“ kartice koji je oduzet od prvoosumnjichenog, provođenjem radnje dokazivanja-pretresanje sadržaja, utvrđeno je da je kompletan sadržaj Viber aplikacije izbrisan dana 17.05.2020.godine (DT-01 i DT 16); po izvršenom pregledu dokumentacije u Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, prilikom dostavljanja prethodno izdvojenih dokumenata, u Aktu Vlade sa specifikacijom, posljednji dokument-dokaz je svjesno dostavljen bez stranice na kojoj se nalazi datum sačinjavanja i potpis drugoosumnjichenog (DT-20); osumnjičeni je u svakom svom medijskom istupu koristeći svojstvo premijera Vlade, odnosno stvarno uticajni položaj, iznosio neistinite navode o saznanjima u vezi sa saučesnicima, predmetom i sredstvima krivičnog djela; drugoosumnjičeni je po opisanim radnjama izvršenja krivičnog djela, prvobitne poslovne isprave i dokumente uklonio iz spisa predmeta nabavke, na njemu poznat način ih uništio, te u spis unio lažne poslovne isprave, koje je ovjerio službenim pečatom; drugoosumnjičeni je po izvršenom pregledu dokumentacije u Federalnoj upravi civilne zaštite, uz Akt Federalne uprave civilne zaštite sa specifikacijom izdvojenih dokumenata, prilikom dostavljanja prethodno izdvojenih dokumenata svjesno propustio dostaviti kompletnu traženu dokumentaciju, zbog čega je naredbom Suda i obavljen pretres prostorija; drugoosumnjičeni je dalje zloupotrebjavajući svoju funkciju, u vrijeme obavljanja službenih radnji organa gonjenja, u namjeri otklanjanja krivične odgovornosti od sebe, izdavao naredbe uposlenicima Federalne uprave civilne zaštite da mu se presnime i predaju video zapisi nadzornih kamera na kojima su snimljene službene radnje, službena lica i tužioci; trećeosumnjičeni je falsifikovao poslovne isprave, ovjeravao ih pečatom pravnog lica; osumnjičeni su u potrebi otklanjanja krivične odgovornosti od sebe i drugih pripadnika Grupe, organizovali tajne sastanke, i dr.

Saslušani svjedoci-učesnici Viber grupe dali su nepotpune iskaze ili su njihovi iskazi sadržajno u koliziji s materijalnim dokazima.

Nakon iskustva opisanih opstrukcija i ometanja istrage već u njenoj početnoj fazi, Tužilaštvo je saslušanje ključnih svjedoka inkriminiranih radnji izvršilaca prolongiralo do odluke po podnesenom Prijedlogu, osnovano očekujući odluku kojom će se istraga adekvatno zaštititi u skladu sa odredbama ZKP BiH.

Dakle, iako ZKP BiH kao osnov za izricanje mjere pritvora propisuje samo postojanje opravdane bojazni, dakle izvjesnog stepena sumnje (u praksi velike vjerovatnoće, a što sud cijeni na osnovu dostupnih objektivnih i subjektivnih dokaza) da bi do takvog uticaja moglo doći, Tužilaštvo svoj prijedlog za izricanjem mjere pritvora u ovom krivičnom predmetu prema svim osumnjičenicima temelji **na već ostvarenom uticaju na tok krivičnog postupka** kroz sve ostvarene oblike uticaja na način kako je propisano u ZKP BiH. U procesnom smislu, sud može izvesti zaključak o postojanju osnovane bojazni i naročitih okolnosti da će uticaj biti ostvaren samo u slučajevima kada opravdano sumnja da će do takvog nezakonitog uticaja na tok istrage i doći. Međutim, u situaciji već dokazanog nezakonitog uticaja na tok istrage od strane osumnjičenih lica,

a kako je to slučaj u ovom konkretnom krivičnom predmetu, sud ne može svoju ocjenu o već ostvarenom uticaju ponovno kvalifikovati kao opravdanu bojazan da će to takvog uticaja doći, jer je uticaj već otpočeo i bio je u kontinuitetu do podnošenja Prijedloga. Svrha zaštite istrage u tom slučaju nije više otklanjanje potencijalne opasnosti od uticaja, nego sprečavanje daljeg nezakonitog uticaja ponavljanjem radnji uništavanja tragova ili dokaza ili uticaja na svjedoke, saučesnike i prikriivače. Dakle, u ovom konkretnom slučaju, intenzitet opravdane bojazni i naročitih okolnosti, kao zakonski standard za izricanjem mjere pritvora, ni u kojem slučaju ne može biti gradiran, već kada ga sud utvrdi, kako je to ovdje slučaj, imeperativno mora izreći mjeru pritvora kao zakonom propisanu mjeru zaštite istrage.

Navedeno stajalište sadržano je i u dosljednoj praksi Suda Bosne i Hercegovine izraženoj kroz praksu Apelacionog odjeljenja Suda BiH u velikom broju predmeta. Tako vijeće Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine npr. u svom rješenju broj: S1 1 K 014931 14 Krž navodi: *„Mjere za osiguranje neometanog vođenja postupka u ZKP BiH postavljene su po težini, od najlakše mjere odnosno pozivanja, pa do mjere pritvora. Za svaku od ovih mjera zakon propisuje jasne i striktne uslove za primjenu. Uloga suda je da utvrdi da li su ispunjeni zakonom propisani uslovi za primjenu ma koje od ovih mjera, a onda kada utvrdi da postoji određeni nivo bojazni, odnosno da su ostvareni uslovi za primjenu neke mjere, ne može zanemariti ta utvrđenja, te po svaku cijenu, pojednostavljuvanjem utvrđenih okolnosti umanjiti bojazan za neometano vođenje krivičnog postupka stvoriti prostor za primjenu neke od blažih mjera. Ovakvo postupanje suda stvara dojam proizvoljnosti u primjeni zakona i tumačenju zakonskih rješenja, te paušalnoj ocjeni svih okolnosti konkretnog predmeta“.* U ovom rješenju Apelaciono vijeće Suda Bosne i Hercegovine također navodi: *„Ta bojazan je određena kao osnovana bojazan i postojanje naročitih okolnosti da će doći do ometanja krivičnog postupka. Kada je ovaj nivo postojanja bojazni od ometanja krivičnog postupka ostvaren, tada je već prema samoj intenciji zakonodavca i svrsi pritvora, jedina adekvatna mjera, mjera pritvora. Navedena zakonska odredba ne ostavlja mjesto daljem tumačenju i kvantificiranju postojanja naročitih okolnosti ili stepen intenziteta osnovane bojazni od ometanja postupka, koje bih pružilo mogućnost za primjenu bilo koje druge mjere osim mjere pritvora.“*

Nadalje, u Rješenju vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj: S1 1 K 013061 Krž2 od 13.03.2015.godine dosljedno se primjenjuje praksa da prethodno ostvaren uticaj na tok istrage predstvalja okolnost radi koje se imperativno ima odrđiti/produžiti izrečena mjera pritvora. Tao vijeće nalazi: *„Upravo činjenica da je uticaj na svjedoke u dosasašnjem toku israge konkretizovan, te da je od strane osumnjičenih vršen organizoovano, da su oni u cilju opstruiranja istrage, djelovali uvezano, te da su koristili svoje položaje i trenutna uposlenja, kako bi takav uticaj realizirali, znatno pojačava stepen koluzione opasnosti...Po ocjeni ovog vijeća, potrebno je osigurati da ti svjedoci, čije saslušanje se tek očekuje, daju iskaze oslobođeni bilo kakvih pritisaka i uticaja, kako bi objektivno iznijeli svoja saznanja o događajima zbog kojih se vodi predmetna istraga. To posebno, ako se ima u vidu da su posljedice uticaja na određen broj svjedoka već izražene u dosadašnjem postupku, te je takva opstruiranja istrage i predmetnog krivičnog postupka*

nužno spriječiti.“ Dakle i u ovom stavu vijeća Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine se potcrtava nužnost prevencije daljih uticaja na tok istrage kroz obavezno određivanje mjere pritvora u slučaju kada je već ostvaren nezakoniti uticaj na tok istrage od strane osumnjičenih lica. Nadalje, u obrazloženju ovog Rješenja se iznosi stav vijeća o nesvrishodnosti izricanja mjera zabrane prema jednom od osumnjičenih lica, obzirom da se radi o (u to vrijeme čak suspendovanom) uposleniku policijske stanice kojoj se povjerava nadzor nad izvršavanjem ove mjere. Navedeni stav se analogno ima primjeniti i u ovom krivičnom predmetu u odnosu na osumnjičene, obzirom da imaju funkcije rukovodilaca institucija ili odgovornog lica, u okviru kojih su vršene opstrukcije istrage, izmjene i krivotvorenje dokumenata koji su dokaz u krivičnom postupku, pa je izricanje mjera zabrane takvim licima potpuno lišeno svake svrhe. Dakle, one su neprovođive sa aspekta zabrane uništavanja, sakrivanja, izmjene ili krivotvorenja dokaza u okviru pravnih lica kojima rukovode, posebno u odnosu na otklanjanje mogućnosti uticaja na ključne svjedoke istrage koji su zaposleni u ovim pravnim licima.

Nadalje, vijeće Suda Bosne i Hercegovine u rješenju broj: S1 1 K 13061 KV 3 od 05.01.2015.godine nalazi osnovanim prijedlog Tužilaštva za produženjem mjere pritvora po osnovu odredbe čl. 132. st. (1) tč. b) ZKP BiH, iz razloga što suočavanje Tužilaštva sa brojim opstrukcijama u istrazi predstavlja naročite okolnosti koje opravdavaju mjeru pritvora iz ovog pritvorskog osnova. U ovom Rješenju se potcrtava stav o postojanju ozbiljnog rizika kao relevantne okolnosti za opstojnost pritvorskog razloga iz tačke b), kako je to navedeno i obrazloženo u odluci Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: AP 06/08, u slučaju kada osumnjičeno lice kao funkcioner – rukovodilac organizacije, kontaktira sa drugim osumnjičenim licima, te drugim predstavnicima te organizacije preduzimajući radnje koje predstavljaju osnov kolizijske opasnosti, te ukazuju na povezanost lica koja su kako se osnovano sumnja učestvovala u datom događaju, sa namjerom da se istraga opstruiše.

Dakle, ZKP BiH propisuje, a Sud Bosne i Hercegovine u potvrđenoj praksi nedvojebno i dosljedno primjenjuje standard da u slučaju ostvarenih uslova za izricanjem mjere pritvora, kao u ovom slučaju, nema mjesta ocjeni intenziteta okolnosti ili potreba za zaštitom istrage, jer bi navedeno nesporno vodilo ka proizvoljnosti u primjeni zakona, što bi opet nužno dovelo do nejednake primjene zakona prema različitim osumnjičenim licima u istim procesnim situacijama. U slučaju kada su osumnjičena lica imenovani funkcioneri u izvršnoj vlasti, odnosno samostalnoj federalnoj upravi, ili odgovorni u pravnom licu, kao u slučaju osumnjičenih u ovom krivičnom predmetu, tada ocjena intenziteta naročite bojazni *in favorem* osumnjičenih lica može čak naprotiv stvoriti utisak pogodovanja tim licima zbog funkcije koju obavljaju ili odgovornosti koja ima pripada.

Dakle, sud pogrešno nalazi da svoju odluku o izricanju mjera zabrane mora utemeljiti na izricanju blažih mjera zabrane u situacijama kada su nesporno ispunjeni uslovi za izricanje mjere pritvora, kako je naprijed navedeno.

Potvrda navoda da izrečene mjere zabrane ne mogu imati svoju svrhu, uslijedila je već drugog dana od dana donošenja pobijanog Rješenja, što je medijski zabilježeno. Osumnjičeni Novalić Fadil je došao na radno mjesto, gdje je u provjeri medijskih navoda od strane istražitelja Tužilaštva zatečen u prisustvu nenaslušanih svjedoka, što je konstatovano službenom zabilješkom broj: T20 0 KTO 0018837/20 od 01.06.2020. godine.

Nadalje, prvostepeni sud prilikom izricanja mjera zabrane ne daje nikakve razloge o odlučnim činjenicama kojima se rukovodio prilikom utvrđivanja da se svrha pritvora može ispuniti i izrečenim mjerama zabrane, već samo konstatuje da mjere zabrane mogu ispuniti traženu svrhu zaštite postupka. Prvostepeni sud, dakle, čini i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka jer ne daje razloge o odlučnim činjenicama.

U konačnici, prvostepeni sud izriče svim osumnjičenim licima mjere zabrane sastajanja sa određenim licima, ali u dijelu odluke o tim mjerama izostavlja donijeti odluku o zabrani približavanja tim licima na određenu udaljenost, a kako je propisano odredbom čl. 126c. st. (4), što izreku rješenja čini nerazumljivim, te ovo rješenje kao takvo uopšte nije provodivo.

Tužilaštvo je dokaze iz priloga Prijedloga, izuzev dva dokaza, dostavilo svim odbranama osumnjičenih u poštivanju prava na odbranu i ispunjenju uslova za potpuna izjašnjenja na predloženu mjeru. U sadržaju ovih dokaza, posebno onih subjektivne prirode, konkretizovani su uopšteni navodi predstojeće istrage Tužilaštva. Detaljnom analizom dokaza, Sud je morao uočiti imena svjedoka koji su neposredni očevici inkriminiranih radnji, te koji su to nedostajući dokazi materijalne prirode (službene i poslovne isprave), a koje Tužilaštvo konkretizovalo Prijedlogom, ali koje u identifikaciji razumljivo nije kompromitovalo na ročištu. Radi se o svjedocima s kojima osumnjičeni, obzirom na pripadajuća svojstva, imaju svakodnevne kontakte različite prirode i koji se ne mogu kontorlisati niti jednom zakonom propisanim mjerom zabrane, izuzev mjerom pritvora. Paušalni su navodi suda u kojim se neprihvatanje postojanja osnovane bojazni pravda najavljenim predstojećim istražnim radnjama, poput vještačenja, finansijske istrage i dr. Suprotno izvedenom zaključku upravo se radi o dokazima materijalne prirode koje osumnjičeni u specifičnosti krivičnih djela koja im se stavljaju na teret, uz mjere izrečene u osporenom rješenju i činjenicu da su samo njima poznati drugi neidentifikovani pripadnici Grupe na slobodi, mogu uništiti, sakriti ili izmijeniti kao što su to i do sada činili.

Član 132. stav 1. tačka d) ZKP-a BiH

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine a nakon analize pobijanog Rješenja kojim je odbijen prijedlog Tužilaštva Bosne i Hercegovine za određivanje mjere pritvora shodno članu 132. stav 1. tačka d) ZKP-a BiH smatra da Sud Bosne i Hercegovine nije pravilno cijenio materijalnu dokumentaciju kao i okolnosti pod kojima je izvršeno krivično djelo a naročito posljedice koje su nastale iz istog iz kojih razloga je činjenično stanje pogrešno utvrđeno.

Kada je riječ o pritvorskom osnovu iz člana 132. stav 1. tačka d) ZKP-a BiH, Evropski Sud za ljudska prava je zauzeo stajalište da Sud u pogledu postojanja ili nepostojanja narušavanja javnog reda i mira mora u svakom predmetu prije svega cijeniti sljedeće elemente; *način izvršenja krivičnog djela, ličnost počinioca, povezanost počinioca prema društvu kao i položaj počinioca krivičnog djela u odnosu na građane konkretne države*. Kada se izvrši analiza ovih elemenata nesumnjivo se dolazi do zaključka da dokazi u ovom predmetu potkrepljuju stav Evropskog Suda za ljudska prava posebno kada se isto analizira sa aspekta načina i mjesta izvršenja krivičnog djela te da je isto izvršeno planski, sa tačno unaprijed i umišljajno dogovorenim radnjama s ciljem ostvarenja i sticanja protupravne imovinske koristi.

Posmatrajući ovlasti osumnjičenih i dovedeći iste u direktnu vezu sa načinom izvršenjem ovog krivičnog djela postaje izvjesno da je ne samo došlo do narušavanja javnog reda i mira među građanima, već je na ovaj način došlo ili može doći i do dalekosežnih posljedica po cijeli pravosudni sistem.

U pogledu ovoga pritvorskog osnova Tužilaštvo BiH ukazuje i na Odluku Ustavnog Suda Bosne i Hercegovine broj **AP-2350/13 od 25.aprila 2013.godine** u kojoj se navodi:

Ustavni sud Bosne i Hercegovine smatra da je ključni faktor u odbijanju apelacije kao neosnovane, činjenica da je Vrhovni sud posebno ukazao na činjenicu da su svi apelanti u vrijeme počinjenja krivičnog djela bili pripadnici policijskih snaga od kojih se očekuje sprječavanje i otklanjanje kriminalnih aktivnosti, a da **suprotno ponašanje** dovodi do gubitka povjerenja u policijske snage i državne institucije uopšte, što bi bila prijetnja narušavanju javnog reda.

U vezi sa apelantovim prigovorima o postojanju posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, ukazano je da za njegovo postojanje **nije potrebno da stvarno dođe do narušavanja javnog reda, odnosno da postoje čvrsti dokazi da će puštanjem na slobodu apelanta do toga i doći, već da je dovoljno da postoje razlozi za vjerovanje u takvu mogućnost.** S tim u vezi je ukazano da je krivično djelo počinjeno u vrijeme kada je bio policijski službenik, a što ga je obavezivalo na zaštitu sigurnosti građana, a postojanje osnovane sumnje da je u vrijeme kada je to bio postupao suprotno tome, s jedne strane, predstavlja vanrednu okolnost i krivično djelo čini posebno teškim. Kada postoji osnovana sumnja da su takvo djelo počinila lica koja su u vrijeme izvršenja krivičnog djela bili državni službenici, čiji je zadatak upravo da **štite i život kao osnovnu ljudsku vrijednost**, onda to okolnost konkretnog slučaja daje karakter vanrednih i predstavlja valjan razlog za određivanje pritvora na osnovu člana 146. stav 1 tačka d).

Evropski Sud za ljudska prava je u presudi **Trzaska protiv Poljske od 11.Jula 2000.godine** ukazao da opravdanost mjere pritvora zavisi i od konkretnog slučaja, pa tako okolnosti moraju biti takve da upućuju na postojanje općeg (javnog) interesa koji je tako važan i značajan da, uprkos presumpciji nevinosti, preteže nad principom poštivanja slobode pojedinca. Tužilaštvo BiH smatra da da u konkretnom slučaju, cijeneći sve gore navedene okolnosti na strani

pvosumnjičenog kao visokopozicioniranog funkcionera oragana izvršne vlasti, javni interes daleko preteže nad njenim pravom na slobodu.

Iz gore navedenih stajališta Ustavnog Suda Bosne i Hercegovine jasno proizilazi da se u konkretnom slučaju radi o izuzetno teškom krivičnom djelu i da su osumnjičeni svoj lični interes postavili ispred interesa građana Bosne i Hercegovine, a posebno što se osnovano sumnja da kao premijer ili direktor u predmetu odluke nisu donosili u smjeru i duhu zaštite sigurnosti građana Bosne i Hercegovine već u cilju sticanja protupravne imovinske koristi.

